

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **H. P.**, zast. JUDr. Lenkou Pavlovou, advokátkou, se sídlem Praha 5, Žitavského 496, Palác Patium, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze, ze dne 30. 11. 2004, č. j. 7 Az 167/2003 – 25,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek městského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 2. 5. 2003, č. j. OAM-4371/VL-10-P05-2001. Tímto rozhodnutím bylo vysloveno, že stěžovatelce se neuděluje azyl pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 odst. 1, 2, a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), a že na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

Podáním připojeným ke kasační stížnosti stěžovatelka požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti označenému rozhodnutí žalovaného správního orgánu, stěžovatelka v obecné rovině brojila proti neudělení azylu a namítala porušení § 3 odst. 3, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád),

a dále porušení § 12, § 91 zákona o azylu. Požadovala, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl Městský soud v Praze obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatelka zemi původu neopustila z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Tvzení stěžovatelky o pronásledování za příslušnost k sociální skupině (jako manželka podnikatele, který podnikal v zahraničí, byla pro to vydírána) nešlo podle soudu podřadit pod důvody vymezené zákonem o azylu. Městský soud v Praze neshledal ani namítané procesní nedostatky v postupu žalovaného správního orgánu. Stejně tak k naplnění překážek vycestování dle § 91 zákon a azylu Městský soud zejména uvedl, že jeho naplnění neshledal a v podrobnostech odkázal na závěry žalovaného správního orgánu. Z výše uvedených důvodů dospěl Městský soud v Praze k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka obsáhlou kasační stížnost, a to z důvodů vymezených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Jejich naplnění přitom spatřovala v tom, že Městský soud v Praze se nevypořádal se všemi žalobními body, zejména pak nesprávně posoudil otázku porušení označených ustanovení správního řádu. Doplnila, že vlast opustila poté, co začala být ona a její děti vydírání neznámými osobami z důvodu, že manžel pracuje v cizině; syn byl napaden, bylo jim vyhrožováno osobně a telefonicky. Obávali se o život a proto se neobrátili na příslušné orgány; odkázala rovněž na osobní zkušenosti s tamními orgány a dovodila nemožnost návratu. Stejně tak se domnívá, že došlo k porušení § 12 zákona o azylu, neboť je pronásledována pro příslušnost k sociální skupině; odkázala na judikaturu a Příručku k postupu a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků UNHCR a dovodila nespolehlivé zjištění skutkového stavu věci. Stejně tak dovozuje pro uváděné důvody překážku vycestování, odkázala na čl. 3 a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práva základních osob.

S odkazem na výše uvedené pak stěžovatelka požadovala, aby byl napadený rozsudek zrušen a vrácen k dalšímu projednání.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti obecné vyjádření, ve kterém zejména uvedl, že jak rozhodnutí správního orgánu, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. Závěrem uvedl, že návrh na přiznání odkladného účinku nepodporuje a kasační stížnost považuje za nedůvodnou.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelka je zastoupena advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku městského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince

k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumával napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelkou.

Z kasační stížnosti vyplynulo, že stěžovatelka uplatňuje důvody vymezené v ustanovení § 103 odst. 1 pod písm. a) a b) s. ř. s.

Podle citovaných písm. § 103 odst. 1 s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené a) nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, b) vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Naplnění uváděných důvodů však Nejvyšší správní soud v souzené věci neshledal.

Podle § 12 zákona o azylu se *azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*

Ze správního spisu vyplynulo, že stěžovatelka podala dne 11. 5. 2001 návrh na zahájení řízení o udělení azylu, v němž uvedla, že její manžel odejel v roce 1993 do České republiky, stěžovatelku začali od r. 1995 obtěžovat nějací muži, kteří po ní chtěli peníze. Vyhrožovali jí po telefonu. Na policii se neobrátila, protože měla strach, řešila to odjezdem ze země. Obdobně i z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu vyplynulo, že manžel stěžovatelky pobýval od r. 1993 v České republice, pracoval zde a rodině posílal peníze. V roce 1999 začala být stěžovatelka vydírána neznámými muži, chtěli po ní peníze, jejího syna zbili. Nikam se kvůli tomu neobrátila, o pomoc nikoho nepožádala. Byla toho názoru, že by milice nic nevyřešila. Neznámí muži stěžovatelce opakovaně telefonovali, požadovali 100 USD, někdy 2000 USD. V roce 2001 stěžovatelce zemřela matka, poté stěžovatelka odcestovala do České republiky. Závěrem uvedla, že se bojí vrátit, bojí

se o děti a chce žít společně s rodinou. O azyl stěžovatelka nepožádala bezprostředně po příjezdu na území České republiky, neboť, jak uvedla, měla jiné starosti.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatelky, vycházel žalovaný správní orgán, jakož i Městský soud v Praze, a jejich závěr o nedůvodnosti stěžovatelčiny žádosti o udělení azylu, tak plně vychází z rozhodných skutečností. Stěžovatelkou uváděné problémy za situace, kdy se s nimi neobrátila na orgány v zemi původu, a nepokusila přestěhovat se v rámci vlasti, nelze ani podle Nejvyšší správní soudu podřadit pod důvody vymezené zákonem o azylu. Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů, přičemž Městský soud v Praze správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy a údajů uváděných stěžovatelkou. Nelze tak přisvědčit uváděným námitkám stran nedostatečně či nesprávně zjištěného stavu věci. Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje se závěry žalovaného správního orgánu, i Městského soudu v Praze.

Nejvyšší správní soud neshledal, že by se Městský soud v Praze nevypořádal se všemi žalobními body, zejména pak nesprávně posoudil otázku porušení označených ustanovení správního řádu. Městský soud v Praze se těmito otázkami, jak je zřejmé z odůvodnění napadeného rozsudku, zabýval velmi detailně, podrobně se vypořádal se všemi žalobními body, a to včetně žalobních námitek směřovaných k tvrzenému porušení označených ustanovení správního řádu. Pokud jde o námitky, v nichž se stěžovatelka dovolává porušení zákona o azylu, Nejvyšší správní soud je toho názoru, že nedošlo k namítanému porušení ani § 12, ani § 91 zákona o azylu, neboť situace stěžovatelky nikterak nenaplnuje podmínky těchto zákonných ustanovení. Ke konkrétní námitce stěžovatelky, že její pronásledování lze charakterizovat jako pronásledování z důvodu příslušnosti k určité sociální skupině, a to skupině rodinných příslušníků podnikatelů, působících v zahraničí, Nejvyšší správní soud uvádí, že osoby s problémy, na něž poukazuje stěžovatelka, podle jeho názoru sociální skupinu ve smyslu zákona o azylu netvoří. Stěžovatelka argumentuje rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 187/2004 – 49, v němž jsou charakterizovány přístupy ke vnímání sociálních skupin, a dovozuje, že právě v případě stěžovatelky o příslušnost k sociální skupině ve smyslu zákona o azylu jde. Nejvyšší správní soud je, shodně jako Městský soud v Praze, zcela opačného názoru. Stěžovatelka zřejmě míří na kritérium tzv. *sociální percepce*, přičemž ze stěžovatelkou citovaného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu je zřejmé, že v takovém případě musí být *skupina spojená s charakteristikou, která ji identifikuje nebo ze společnosti vyděluje*. Naplnění takového znaku však v posuzované věci Nejvyšší správní soud, stejně jako před ním Městský soud v Praze, neshledal. To, že případ vydírání stěžovatelky, jak je uváděno v kasační stížnosti, není v Arménii ojedinělý, ještě neznamená, že vícečetnost obdobných případů v Arménii vyděluje tyto osoby do svébytné sociální skupiny.

Stejně tak nelze namítanému pronásledování přiznat povahu, jež má na mysli stěžovatelkou připomínaný dokument UNHCR (Příručka k postupu a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků) či čl. 3 a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práva základních osob. Subjektivní pocit pronásledování musí i ve smyslu těchto dokumentů být posuzován a hodnocen v jednotě s objektivně zjištěnými skutečnostmi, a s poznatky o situaci v zemi původu. Žalovaný správní orgán vycházel z relevantních dostupných podkladů a informací o situaci v Arménii, stěžovatelka byla s těmito zjištěními seznámena, zjištěné skutečnosti nepopírala ani nerozporovala, blíže se seznámit s podkladovými zprávami nechtěla,

jejich doplnění nenavrhovala. Bez zřetele není ani skutečnost, že se stěžovatelka se svými problémy neobrátila na příslušné orgány v zemi původu. Jestliže nyní v kasační stížnosti namítla, že se žalovaný správní orgán nikterak nezabýval ověřením toho, zda by jí byly místní orgány mohly pomoci, Nejvyšší správní soud znovu odkazuje na to, že správní orgán vycházel ze stěžovatelce známých dokumentů, přičemž nezjistil, že by případná pomoc státních orgánů Arménie měla být v případě problému stěžovatelky, a případů jemu podobných, odmítána, nebo že by tyto orgány nebyly sto potřebnou pomoc vůbec zajistit. Místo toho stěžovatelka rovnou odejela do České republiky za manželem, o azyl bezprostředně po příjezdu nepožádala, což vše v kontextu souhrnu posuzovaných skutečností svědčí o tom, že důvody stěžovatelky k opuštění země původu nebyly motivovány azylově relevantními podmínkami.

S ohledem na uvedené je Nejvyšší správní soud toho názoru, že stejně tak nebyly v případě stěžovatelky naplněny ani zákonné podmínky vymezené v § 91 zákona o azylu.

V dané věci jde o případ vydírání soukromými osobami, což ve smyslu platné právní úpravy azylovým důvodem není. Ostatně i z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60) plyne, že *Žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami (s tzv. mafii) v domovském státě je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná a to tím spíše, pokud žadatel podal žádost o azyl až po delším pobytu v České republice, což svědčí tomu, že důvodem žádosti nebyly problémy žalobce se státními orgány v zemi původu, ale toliko snaha o legalizaci pobytu v České republice. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.*

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že nepřisvědčil v žádné z uváděných stížnostních námitek, neboť stěžovatelkou namítaná pochybení žalovaného správního orgánu, ani Městského soudu v Praze, v souzené věci neshledal.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, žalovaný, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, proto rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. února 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu